

(de Limburger, 30 maart 2019)

Economische tijger Limburg dreigt te verhongeren, maar de wetenschap helpt

Limburgse zaken

Wetenschap dienst de regio

Limburg is van een sulletje veranderd in een economische tijger, maar wel een die door gebrek aan personeel dreigt te verhongeren. Daarom moet het nog altijd grote Limburgse leger van niet-werkenden worden gemobiliseerd voor de arbeidsmarkt. De wetenschap helpt mee.

Je hebt problemen die zo groot en weerbarstig lijken, dat de moed je bij voorbaat in de schoenen zakt. In Limburg staan 200.000 mensen min of meer aan de kant. Ze zitten in de WW, in de bijstand, zijn arbeidsongeschikt, zijn aangewezen op de sociale werkvoorziening of komen niet eens in de statistieken voor. Dat legertje inactieven bezorgt Limburg de twijfelachtige eer de laagste arbeidsparticipatie van het hele land te hebben. En dat is nog maar een kant van het lelijke plaatje. Dat grofweg een op de vijf Limburgers niet meedeelt in de welvaart, zorgt ook voor sociale achterstelling en gezondheidsproblemen. Limburgers zijn niet voor niks gemiddeld genomen ongezonder en sterven ook eerder dan de doorsnee-Niederlander. Een grote smet op het Limburgse blazoen. Om die reden besloot de provinciale politiek vier jaar geleden voor het eerst ook een sociale agenda voor Limburg op te stellen. Voornaamste doelstelling daarvan: het wegwerken van die chronische achterstanden. Klinkt ambitieus, maar een probleem benoemen is niet zo moeilijk, een probleem oplossen des te meer.

Onder de radar

We praten daarover met hoogleraar IJmert Kant (60) van de Universiteit Maastricht (UM), die gespecialiseerd is in de relatie tussen arbeid en gezondheid. Samen met vier andere hoogleraren schreef hij in 2017 een rapport over de chronisch lage arbeidsdeelname in Limburg. De UM wilde daarmee regionale betrokkenheid tonen. Laten zien dat wetenschap kan helpen enge Limburgse kwalen te genezen. Dat veronderstelt wel het stellen van de juiste diagnoses en het toedienen van de goede medicijnen. Ook moet je kwaal na kwaal aanpakken, anders slaagt de operatie misschien wel, maar is de patiënt al lang overleden. Vandaar dat het onderzoek zich beperkt tot enkele vraagstukken, zoals jongeren die niet werken, duurzame inzetbaarheid van werknemers en het aanpassen van functies aan wat mensen nog wel kunnen. Terug naar die 200.000 inactieve Limburgers. Onder hen bevinden zich ook 20.000 jongeren, die werken noch studeren en geen uitkering hebben. Spookjongeren zou je ze kunnen noemen. Ze blijven onder de radar, maar zijn wel degelijk van vlees en bloed. In de literatuur heten ze NEET's (*Not in Employment, Education or Training*). Zeker de helft bestaat uit kansarme jongeren. De kans is groot dat ze ontsporen en in de criminaliteit terechtkomen, blijkt uit studies. Tevens dreigen die jongelui verloren te gaan voor de economie. Alle reden dus ze tijdig op te sporen en te voorkomen dat ze het verkeerde pad op gaan. Maar je moet ze wel eerst vinden. Anderhalf jaar heeft Kant met anderen daarvoor de krochten van onze bureaucratie op zijn kop moeten zetten. Ontnuchterend en niet leuk, is zijn commentaar. Maar nu de data er zijn, kan het inhoudelijke werk eindelijk beginnen. De leuke fase, zegt hij. Hoe vroegtijdige schooluitval van die groep concreet te voorkomen? Wat daarvoor nodig is aan geld en middelen. Duurzame inzetbaarheid is een ander thema. Vroegtijdige opsporing en betere begeleiding van werknemers die dreigen uit te vallen, zorgt bij grote bedrijven voor een spectaculaire daling van het ziekteverzuim met wel 50 procent. Kant wil onderzoeken of die aanpak ook werkt bij het Limburgse midden- en kleinbedrijf. Belangrijk nu mensen steeds langer moeten doorwerken en de arbeidsmarkt zo krap wordt.

Gezondheidsraad

Gezond de eindstreep halen is sowieso een thema dat Kant na aan het hart ligt. Hij is lid van de gezondheidsraad, die recentelijk een advies over langer doorwerken heeft uitgebracht. Bij de ene werknemer kan het, bij de andere niet, is de conclusie van de raad. Hij ziet wel dat oudere werknemers met zware beroepen nu massaal in de WIA gedumpt worden. Een verkeerd signaal, zegt hij. Daarom wil hij in Limburg onderzoeken hoe dat met gerichte ingrepen voorkomen kan worden. Dat lijkt een open deur intrappen, maar dat gebeurt dan wel met een trap die wetenschappelijk verantwoord en doordacht is. Want meten is ook hier weten. Geen overbodige luxe gezien de grote belangen die op het spel staan voor de Limburgse samenleving in het algemeen en de getroffen werknemers in het bijzonder. Om nog maar te zwijgen van al die tienduizenden Limburgers die nu buiten hun schuld om in de kou staan.

INFO

Peter Kamps is commentator van De Limburger en schrijft wekelijks over economie, politiek, openbaar bestuur en ondernemerschap in Limburg.

Peter.kamps@delimburger.nl